

Centerpartiets Internationella Stiftelses antikorrupcionspolicy

Innehåll

1. Introduktion
2. Definition av korruption
3. Bakgrund
4. CIS åtaganden
5. Särskilda riskfaktorer
6. Visselblåsarrutiner

Denna policy ska revideras årligen av CIS styrelse och är ett styrande dokument för CIS organisation och verksamhet.

1. Introduktion

Centerpartiets Internationella Stiftelse (CIS) har nolltolerans mot korruption. Det innebär att CIS inte accepterar någon handling som kan definieras som korrupt. Denna policy omfattar CIS personal, CIS styrelse, konsulter / resurspersoner på uppdrag av CIS, samt personer från Centerpartiet och dess syskonorganisationer som på CIS inbjudan deltar i programaktiviteter, samt organisationer som mottager medel från CIS och alla personer som är anställda av dem eller kopplade till dem (konsulter, styrelse etc).

2. Definition av korruption

Korruption kan definieras på följande sätt: att tillförsäkra sig otillbörlig vinning genom att missbruka den makt, ställning eller förtroende man åtnjuter.

Vinningen kan bestå av pengar, men kan även handla om andra fördelar som t.ex. gåvor, sexuella tjänster, status, inflytande eller ära.

Vinningen kan vara personlig, men kan också gälla någon närstående, en familjemedlem eller vän, ens organisation, by eller politiska parti.

Exempel på korruption är: givande av mutor (bestickning), mottagande av mutor, kickbacks, nepotism (svågerpolitik, vänskapskorruption), jäv, svindleri, förskingring, dubbelrapportering, förfalskning, onödigt slöseri med resurser.

3. Bakgrund

CIS verkar i länder med svaga institutioner och med stor brist vad gäller transparens, ansvarsutkrävande, maktfördelning och folkligt deltagande. Det rör sig följaktligen därför också om länder där korruption är särskild utbredd.

Bland CIS samarbetspartners finns bl.a. politiska partier. Enligt Transparency Internationals "Global Corruption Barometer" är politiska partier den institution som globalt uppfattas som mest korrupt. Palmecentret lyfter också fram denna problematik i sitt metodstöd i antikorrupktion: "Det finansiella stödet till politiska partier är extra utsatt för korruption"

CIS förmedlar svenska skattemedel och har därför ett ansvar för att dessa resurser inte på något sätt bidrar till korruption, särskilt som Sverige har skrivit på 2003 års FN-konvention mot korruption.

CIS är medveten om att korruption är ett av de största hindren för förbättrade levnadsförhållanden och för en demokratisk samhällsutveckling. I och med att korruption främst drabbar fattiga förvärrar korruption den sneda inkomstfördelningen ytterligare. Korruption begränsar ofta tillgången till hälsovård och utbildning, och motverkar på så sätt regeringars arbete för att skapa lika förutsättningar för sina medborgare.

4. CIS åtaganden

CIS förbinder sig därför att:

a) inte göra sig skyldig till korrupta handlingar

b) förebygga korruption genom att

- alltid ha risken för korruption i åtanke i planering och genomförande av program och projekt;
- genomföra riskanalys av samarbetsländer, partnerorganisationer, program och projekt;
- samverka med andra givare för att t.ex. undvika dubbelrapportering av medel;
- göra fortlöpande uppföljningar av program och projekt;
- göra regelbundna oberoende utvärderingar av program, projekt och partnerorganisationer;
- säkerställa att CIS handlingar och aktiviteter inte kan uppmuntra eller skapa tillfällen för korruption;
- skapa och upprätthålla administrativa och ekonomiska system som försvårar korrupt beteende inom CIS och inom CIS partnerorganisationer;
- dela och diskutera denna policy med samtliga inom CIS egen organisation och inom CIS partnerorganisationer;
- diskutera innebörden av korruption och vilka uttryck det kan ta sig, såväl inom CIS som med och inom CIS partnerorganisationer;
- uppmuntra CIS partnerorganisationer att anta egna antikorrupsionspolicys och bistå dem i formuleringen av dessa;
- bistå CIS partnerorganisationer i att etablera system för implementering av antikorrupsionspolicyn.
- bilägga CIS antikorrupsionspolicy och riktlinjer för visselblåsning till samtliga avtal med CIS partnerorganisationer.
- publicera riktlinjer för visselblåsare på CIS hemsida.

c) agera vid misstanke om korruption genom att

- vara uppmärksam på varningssignaler för korrupt beteende inom CIS och inom CIS partnerorganisationer;

- om en person påkallar CIS uppmärksamhet, agera i enlighet med visselblåsarpolicyn;
- vid varje misstanke på korrupt beteende: a) utreda, b) kommunicera med berörda parter inklusive CIS ledning och givare, c) vidta åtgärder (t.ex. krav på extra rapportering, tillfälligt stopp för verksamhet och utbetalningar...);
- om korrupt beteende bekräftas, vidta åtgärder (t.ex. krav på byte av medlemmar i projektgruppen, stopp för nya utbetalningar, återkrav på utbetalade medel, polisanmälan...).

5. Särskilda riskfaktorer

Vid närvaro av flera av nedanstående varningssignaler förbinder sig CIS att vara extra uppmärksam på korruptionsrisker samt i görligaste mån vidta åtgärder för att påverka dessa faktorer positivt och sänka risknivån.

Samarbetsorganisationen:

- befinner sig i ett land med hög korruptionsnivå överlag;
- präglas av maktkoncentration: en person handhar flera viktiga ansvarsområden, och/eller en eller ett fåtal personer fattar alla beslut, handhar pengar, skriver rapporter...;
- har svaga och/eller otydliga strukturer och svag interndemokrati (flera av följande saknas: demokratiskt vald styrelse, registrerade medlemmar, demokratiskt genomförda och dokumenterade årsmöten, namngivna befattningshavare...);
- är icke-transparent. Medlemmar, styrelse och samarbetspartners och/eller anställda har begränsad insyn i organisationens styrning och ekonomihantering;
- ger inga eller svaga möjligheter till ansvarutkrävande: exempelvis medlemmar har begränsad möjlighet att ställa ansvariga personer till svars för deras beslut och handlingar;
- ger ingen eller begränsad tillgång till information och dokumentation (årsberättelser, ekonomiska rapporter, aktivitetsrapporter...);
- har inga eller svaga kontrollsystém;
- har ingen eller bristande riskhantering samt bristande rutiner kring antikorrupsionsarbete;
- har en tillåtande attityd till korruption alternativt en bristande förståelse för korruption och olika former av korrupt beteende;
- har inga eller otydliga rutiner och kriterier för rekrytering av personal och deltagare.

Projektet:

- Projektgruppens medlemmar har inte väl definierade roller och ansvar.
- Personer anställs utan att tjänst utlysts och/eller utan befattningsbeskrivning.
- Den ekonomiansvarige är inte kvalificerad för sin uppgift och har bristande ekonomiska rutiner för hantering av projektmedel exempelvis kontanthantering.
- Inga eller få personer utanför projektgruppen har insyn i projektet.
- Projektets målgrupp har ingen eller begränsad möjlighet att påverka projektet.

Samarbetsorganisationens relation till CIS:

- Organisationen undviker eller ger oklara svar på frågor.
- Organisationen tillhandahåller otydlig/bristfällig budget och/eller budget som är svår att relatera till planerade aktiviteter.
- Organisationen tillhandahåller otydliga/bristfälliga rapporter.

6. Visselblåsarrutiner

Personer som konstaterar eller misstänker korrupt beteende eller uppmärksammar risk för korrupt beteende kan och bör rapportera detta i enlighet med CIS riktlinjer för visselblåsning (bifogade).

Referenslista:

Allmänna villkor för bidrag från Sida till enskilda organisationer angående projekt/programstöd och kärnstöd

Palmecentrets metodstöd i antikorrupktion